

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ו' תמוז תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין מ | דף הכולל: גיטין מא.
דף היומי בהלכה: מסימן קמ"ו אמצע סעיף ב' וכל זה' עד סימן קמ"ז אמצע סעיף א' וי"א'.
מוסר: אהבת חסד - ואם חברו' עד 'ועתה נבאר'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: "וכל הדעות" סוף ההקדמה

**'היהודי הזה שהיה כאן, הוא בעל בעמיו ואין לו אף
אדם חולה במשפחה', נאם הגבאי בטרזניה אל מול
הרבי. 'כל מה שהוא סיפר כאן בחדר לא היה ולא
נברא!' לשמע הדברים נעמד ה'דברי יואל' על רגליו
ופניו להבים. 'חזור שוב על דבריך!' - פקד על הגבאי**

נקודה מאלפת מתוך פרשת השבוע עם הרב ישראל היימן.
והפעם: על התלמידים של אברהם אבינו

צריך 'רק' לסגל לעצמינו את המידות האלו המנויות בפרקי
אבות. עין טובה רוח נמוכה ונפש שפלה...
עין טובה היא המידה הבסיסית של כל אלו. היא ההתחלה
של הדרך להימנות על חבורת תלמידיו של אברהם אבינו. פשוט
לפרגן. להנות מזה שלשני טוב ושמח.
למה זה כל כך מסובך לנו?...
הרה"ק מסאטמר בעל הדברי יואל כדוגמא.
כידוע בהיכלו של בעל הדברי יואל חינוכו לצדקה. אמריקה של
אותם ימים לא הסבירה פנים למשולחים, עד שהגיע הסאטמער
רוב וחינך את בעלי הממון לצדקה. שם היה בית המדרש הראשון
שיכלו להיכנס אליו ולצאת עם אלפי דולרים ואף יותר...
כל זה היה בבואה דבבואה לעומת מה שהתרחש בחדר
הפנימי של הרוב... שם זרמו מיליונים. ללא גוזמא. הוא היווה
דוגמא אישית בכך שסכומי כסף עצומים עברו תחת ידיו לצדקה
וכמעט שלא לן במעונו סכום כסף משמעותי אף פעם.
בענייני הצדקה הוא לא נתן לאף גבאי או משמש להתערב.
הוא זצ"ל אישית קיבל את האנשים, שמע את צרותיהם והחליט
על הסכום.
בהזדמנות אחת נכנס יהודי ששפך את מרת ליבו בקודש
פנימה. הוא סיפר על צרות מצרות שונות. חולאים משונים

בלעם שתום העין עליו נסובה פרשתנו הוא הדוגמא ממנו
לקחו חז"ל את ההבדל בין עין טובה לעין רעה.
אלו מתלמידיו של אברהם אבינו ואלו - חלילה - מתלמידיו
של בלעם הרשע.
להיות תלמיד של אברהם אבינו... וכי קלה היא בעיניכם?
זכורני שכבחור צעיר בישיבה קטנה היינו נכנסים ביראת כבוד
לבית הכנסת 'פרושים' בשכונת גבעת שאול בירושלים, שם על
הכיסא הישן היה יושב ולומד ללא הרף הגאון ר' מרדכי צוקרמן זצ"ל.
"הוא תלמיד של החפץ חיים" היינו מתלחשים ביראת כבוד.
העיניים שלו זכו לראות את הכהן הגדול מראדין... ואנחנו באנו
להביט שם באותם עיניים עתיקות ואולי גם לתפוס רגע של הפוגה
ולקבל ברכה מ'התלמיד', שלמרות גאונותו העצומה והתמדתו
הנוראה החשיב את עצמו אך ורק כתלמיד של החפץ חיים. וזה
הספיק לנו כבחורים צעירים ולעוד המוני אנשים לבוא ולהתבשם
מאורו ומתורתו.
גם לנו יש אפשרות.
גם אנחנו יכולים להיות 'תלמיד'!
לא של החפץ חיים ואפילו לא של אמורא או תנא.
יש לנו אפשרות להיות תלמידים של אברהם אבינו... לא
פחות!!

בכל מילה?

הגבאי שב ואישר את הדברים. הכירות קרובה לו עם הברנש והוא לימד לשונו לדבר שקר גם מתמול גם משלשום... הרבי שב והתיישב על כיסאו באנחת רווחה. "החייתני". הוא אמר לגבאי.

כמה אתה משמח אותי, כמה צער אתה חוסך ממני. איזה חיות יש לי לשמוע שאכן אין לו שום צרה, יהודי שחי ברווח חיים טובים ונעימים. אה! אשריך ששימחת אותי בבשורה נעימה כל כך. ברכותיי לך שגם לך יהיו חיים טובים כל הימים... הגבאי יצא המום מחדרו של הרבי, ולנו נותר רק להפנים וללמוד מוסר.

כשליהודי אחר טוב זה אמור לעשות לנו רק טוב ולא חלילה להיפך. אז נגיע למעלת עין טובה. אז נזכה להיות מתלמידיו של אברהם אבינו.

במשפחתו ותסבוכות כלכליות עם בנקים ונושים מהשוק האפור. ליבו של הסאטמר רוב נחמץ והוא העניק לאותו אדם סכום משמעותי מאד שהיה בו כדי להעמידו על רגליו ולחלצו מכל צרותיו גם יחד...

כשיצא היהודי שמח וקורן מאושר מאת הקודש נכנס אחד המשמשים בקודש שהבין את אשר התרחש. הוא הכיר את היהודי וחרה לו שהוא הצליח להערים על הרבי ולהוציא ממנו סכום הגון כל כך.

"היהודי הזה שהיה כאן, הוא בעל בעמיו וככל הידוע לי אין לו אף אדם חולה במשפחה או צרה כלשהיא", נאם הגבאי בטרוניה אל מול הרבי. "כל מה שהוא סיפר כאן בחדר לא היה ולא נברא!" טען בתוקף.

למשמע דברי הגבאי נעמד ה'דברי יואל' על רגליו ופניו להבים. תחזור שוב על דבריך, פקד על הגבאי. האם אתה בטוח

כשהגיע האוטובוס לשער בית הכלא נחסמה דרכו בידי שומר רחב גרם. הלה כמעט התגלגל מצחוק לשמע רעיון הביקור: 'להכניס קבוצת ילדים לסיור במתקני הכלא? אין לכם רעיון הזוי יותר? ובכלל, זה עלול להיות ממש מסוכן! אחורה פנה!'

הניצוץ היהודי בבית הכלא הפדרלי

ממחשבה למעשה: האוטובוס כבר פנה לעבר בית הכלא, כשאותו מלמד בעל מרץ משתף את הילדים בתוכניתו. הילדים התלהבו מהרעיון, אף שלא ממש הבינו במה מדובר...

כשהגיע האוטובוס לשער בית הכלא נחסמה דרכו בידי שומר רחב גרם. הלה כמעט התגלגל מצחוק לשמע רעיון הביקור: "להכניס קבוצת ילדים לסיור במתקני הכלא? אין לכם רעיון הזוי יותר? ובכלל זה עלול להיות ממש מסוכן! אחורה פנה!"

אלא שאותו מלמד לא חשב לוותר, הוא הביט סביבו והבחין בכביש פנימי שהתפתל סביב חומות הכלא. "נו, אם לבית הכלא לא נוכל להיכנס, לכל הפחות נתבונן בו מבחוץ... מי יודע, אולי נזכה לראות באחד החלונות איזה אסיר יהודי, נשמה נידחת שזקוקה לחיזוק?" שיתף את רעהו בהתלהבותו.

בהתלהבותם הם לא שמו לב לתמרור שהבהיר באופן ברור שהכניסה לכביש אסורה לזרים. מלבד זאת, המחוסם שבכניסה לכביש היה מורם, כך שהאוטובוס נסע ללא הפרעה. מצב רוחם של הילדים החל להשתפר. הנה הם רואים בית כלא אמיתי. ממש מקרוב! בנקודה מסוימת בכביש, מקום שבו נראו חלונות תאי הכליאה, נעצר האוטובוס. הילדים ירדו, ומיודענו המלמד הסביר להם: "יתכן שבאחד התאים שוכנת נשמה יהודית גלמודה הזקוקה לחיזוק ולעידוד, הבה נצעק לאותה נשמה אלמונית דברי חיזוק ואמונה, נשיר לכבודה ונאמץ את רוחה..."

הסיפור המפעים שלפנינו התרחש לפני שנים אחדות בארצות הברית. מאחד ה'קעמפים' המתקיימים מידי שנה בחופשת הקיץ בהרי הקטסקיל ביו יורק, יצא אוטובוס בו תלמידים צעירים אשר בעקבות הצלחתם בלימודם זכו בנסיעה מיוחדת לגן החיות הסמוך. הילדים היו נרגשים מאוד לקראת הנסיעה, הם כבר בררו על אודות החיות ששוהות בגן והברכות שאולי יזכו לברך. ההתלהבות היתה בשיאה, והציפיה בהתאם.

בשעת צהריים הגיע האוטובוס לשערי גן החיות. אחד המלמדים שירד כדי לברר על ענין התשלום ותנאי הביקור, שב בפנים נפולות. התברר כי באותו יום, מחמת סיבה בלתי צפויה, היה גן החיות סגור למבקרים. היה עליהם לשוב על עקבותיהם. המלמדים ניסו לחשוב על רעיון חילופי, ובינתיים האוטובוס הסתובב ופנה לחזור לכיוון שממנו הגיעו. תוך כדי נסיעה הפנה אחד מהמלמדים את תשומת ליבו של חברו לשלט שהיה קבוע בצד הדרך והפנה לכיוון בית כלא גדול ששכן בקרבת מקום.

"אולי ניקח את הילדים לביקור בכלא?" הפתיע המלמד בהצעתו, "הרי הם מעולם לא ראו כיצד נראה בית כלא מבפנים!" "בכלא?" תמה רעהו, "מה פתאום שיכניסו אותנו לשם?" תהה. "ובכל זאת", דחק השני, "אולי בכל זאת יאותו הסוהרים לערוך לילדים סיור במתקני הכלא. הבה לפחות ננסה, ראה כמה הילדים מאוכזבים."

יוסף האריך לתאר את כל התהפוכות שעבר בכלא, כשלסיום הגיעה גולת הכותרת של סיפורו. "במשך השנים", סיפר יוסף, "הייתי יהודי אחד בין גויים רבים בבית הכלא. לא הייתי נזכר מעובדת יהדותי אלמלא דאגו 'חבריי' להזכירני זאת, לא תמיד בדרכים נעימות.

הייתי רחוק ומנותק, עד לאותו יום שבו קראו לי שכניי הגויים בבהלה, בטענה כי ילדים יהודיים קוראים לי. התקרבותי לחלון ואכן, מרחוק שמעתי צעקות של ילדים הזועקים לעברי: 'יהודים אל תתייאשו, בטחו בהשם!' ועוד כהנה וכהנה קריאות עידוד ונחמה. הייתי בהלם ולא ידעתי מהיכן כל זה 'נופל' עלי. ואז החלו הילדים לשיר בשפה לא מוכרת. השירה היתה כל כך מתוקה, עד שבאופן ספונטני עשיתי את הדבר היחיד שהייתי יכול לעשות כדי להלהיבם: הושטתי את ידי אל מחוץ לחלון ועודדתי את השרים. בפתע פתאום השירה נפסקה, ואני נותרתי עם לב קרוע. משהו בנשמתי נפתח. וכאשר זמן מה לאחר מכן נכנס רב לבית הכלא והציע לי להניח תפילין, אף שבעבר לא הסכמתי לשתף עימו פעולה, הפעם הסכמתי. התרגשתי כל כך בקריאת שמע, וביקשתי מהרב להוסיף וללמד אותי להתפלל. השנתיים האחרונות בכלא עברו עליי בהתעלות ובהתרוממות, עד ששבתי בתשובה שלמה, והנני כאן מספר את סיפורי."

המלמדים והילדים היו המומים. לפתע הם הבינו את שהתרחש עימם לפני כשנתיים. כעת היה תורם שלהם להדהים את יוסף... הם הצביעו לו על אחד הקירות, עליו היו תלויות תמונות מאותו טיול בלתי נשכח. יוסף כמעט התעלף כשבתמונה המרכזית הוא ראה ידים מוכרות, מנופפות בהתלהבות מעבר לחלון הכלא. אלו היו ידיו.

(גיליון 'וכל מאמינים' - ע"פ 'לרומם')

הילדים שנלהבו מהרעיון החלו מיד לצעוק לעבר החומות: "יהודים יקרים, אל יאוש! הקדוש ברוך הוא אתכם! אנו מתפללים לשלומכם! התחזקו באמונה ובודאי בקרוב תזכו לישועה!" לאחר מכן הם החלו לשיר בקול ובהתלהבות את הניגון הנודע - 'נאר אמונה...'. המושר בשפת היידיש, ותרגומו: "רק אמונה בבורא העולמים! יהודים יקרים ואהובים, בטחו והאמינו בקדוש ברוך הוא, כך יהיה לכם טוב היום ובכל יום, בעולם הזה ובעולם הבא!" תוך כדי שירה הביטו הילדים לעבר בית הכלא, מצפים לתגובה ופתאום... לא יאמן! מבעד לאחד מהחלונות הצרים נראו זוג ידיים המנופפות לעברם בהתלהבות בקצב השירה. הדבר הלהיב אותם להמשיך בשירתם ביתר שאת. אחדים מהם הוציאו מכיסם מצלמות כדי לתעד את המחזה המפעים. אלא שדקה לאחר מכן נעצרה החגיגה... ג'יפ של שרות בתי הסוהר עצר לצידם בחקירת בלמים, מתוכו יצא סוהר זועם, שלא ידע כיצד להכיל את המחזה הסוראליסטי שכמותו מעולם לא ראה: "מה אתם עושים כאן?" שאל בכעס, "וכי אינם יודעים שזהו מקום האסור בכניסה לזרים?" מיודענו המלמד ניסה להסביר לו כי מדובר בעדת ילדים מאוכזבים שחיפשו אטרקציה שונה... אלא שאת השומר זה לא עניין. הוא הורה להם לעזוב את המקום באופן מיד.

ה'טיויל' המפתיע היה קצר, אולם הותיר רושם בל ימחה אצל התלמידים. שוב הם לא היו זקוקים לשום 'פיצוי'. הקלה היא בעיניך כזו זכות? לחזק יהודי הנמק בכלאו!

שנתיים לאחר מכן, באותו קעמפ, נאספו הילדים לשמוע את סיפורו האישי המרתק של יוסף, אסיר בבית כלא פדרלי, שאחר שגילה את יהדותו באופן פלאי בין כתלי בית הכלא, זכה לשחרור ניסי, ובבחינת "שיחו בכל נפלאותיו", קיבל על עצמו לספר את סיפורו בפני כמה שיותר יהודים.

למשמע שיחת הטלפון הכל כך ברורה, ניתר ממקומו ה'רשם' של הקבוצה הנזכרת שנה טרח לשכנע את הבחור לבוא ולהיבחן בישיבת 'גרודנא'. הוא סינן בלחש להגרד"צ קרלנשטיין שכל קבוצת הבחורים שנבחרה כאן ברגעים אלו שזכנעה להופיע רק מחמת בחור זה, וכעת עלולה כל החבורה להיפרד כלעומת שבאה..

לרגל מבחני הקבלה לישיבות הקדושות

הנהו תלמיד מצויין, עם כל זאת אין נפשו נשואה באמת לבוא לישיבת גרודנא וכי כל הסיבה שהוכרח לבוא הנה, היא מכיון שלא התקבל לישיבה שליבו חפץ בה באמת.

במקרה שכזה, מיד כשהיה הגאון הרב קרלנשטיין נוכח ועומד על כך היה נחלץ ופועל למען בחור שכזה ללא פשרות וללא דיחוי. כך פעם אחת נבחרה אצלו קבוצת בחורים ובהם תלמיד מיוחד העולה על כולנה. ולכשלא הסתיר ראש הישיבה את שביעות רצונו, התעניין הרב בעדינות אצל הנער האם יזכה לראותו בחדש אלול

איש אמת חדור בדרך התורה והמסורה ללא חת, היה הגאון רבי דב צבי קרלנשטיין זצ"ל ראש ישיבת גרודנא באשדוד.

אמת זו בשילוב עם מידותיו המסולאות והתמסרותו המוחלטת כלפי לומדי התורה די בכל אתר ובפרט כלפי תלמידיו, הניבו מעשים מופלאים, 'מופקעים' מעולם ה'נגיעות' האישיות.

ולדוגמה, בבחינותיו לקבלה בישיבה. מבחנים אלו אף כי היו נערכות בקפידא ותוקף, ולעיתים אפשר שאכן היו מרתיעות את הנבחן, עם כל זה אם ראש הישיבה היה חש שאף שהנבחן אכן

בישיבה. הפליט הנער שבחוסר ברירה ייאלץ מן הסתם לבחור בישיבת גרודנא לעצמו, ועבורו זו ברירת דיעבד לפי שמלכתחילה דוקא ציפה להתקבל לישיבת חדרה אלא שפניו הושבו משם ריקם.

משיצאו הדברים מפי הבחור הנבחן, נטל על אתר הגרד"צ את שפופרת הטלפון שלצידו. הוא חייג לגאון רבי יהושע ארנברג שליט"א ראש ישיבת 'כנסת יצחק' - חדרה, ואמר לו בצורה שאינה משתמעת לשני פנים שברגע זה התוודע לבחור כליל המעלות שהצליח בבחינה אצלו למעלה מן המשוער ולדעתו הנהו מושלם ומוצלח ביותר, וגם שמע מפיו על רצונו להתקבל לישיבת כנסת יצחק בחדרה, 'עניות דעתי', הטעים הרב קרלנשטיין, 'שהחמצה גדולה תהא לישיבת חדרה אם תסרב לקבלו'.

למשמע שיחת הטלפון הכל כך ברורה, נותר ממקומו ה'רשם' של הקבוצה הנזכרת שכה טרח לשכנע את הבחור הנזכר לבוא ולהיבחן בישיבת 'גרודנא', הוא סינן בלחש להגרד"צ קרלנשטיין שכל קבוצת הבחורים שנבחנה כאן ברגעים אלו שוכנעה להופיע רק מחמת בחור זה, וכי הוא חרד שאם יוברר שנער זה בסופו של דבר לא יכנס לישיבת גרודנא, עלולה כל החבורה להיפרד כלעומת שבאה.

הרב קרלנשטיין האזין היטב לדברים ואף שכמובן עיכל את עומק משמעותם, אך עם כל זאת לא אבה להאזין לדברי ה'רשם' ולשנות את מה שפעל.

סוף דבר אכן הבחור הנזכר התקבל לישיבת מחוז חפצו בחדרה בידיעת ובעידוד ראש הישיבה הרב קרלנשטיין.

לא בזאת בלבד נתגלתה מידת האמת המזוקקת של הגאון רבי צבי דב קרלנשטיין, הבה נשית עינינו לעובדה הבאה:

מעשה בבחור שהמתין לתשובה האם הצליח בבחינה לישיבת פוניבז' בתאריך י"ג מנחם אב.

התאריך הנזכר היה נחשב יחסית מאוחר מאוד ביחס לזמני תשובות הקבלה של שאר הישיבות שכן בכל ישיבה מן המנין קיבלו הנבחנים תשובה בחדשי אייר - סיון.

כתוצאת מצב ביניים זה היו הנבחנים לפוניבז' טורחים לנסות לקבל בדל של מידע מ'החלונות הגבוהים' בישיבה האמורה מתוך הצורך המובן מאילו לדעת האמנם יש סיכוי גבוה להיכנס שמה, או שעליו לטרוח בינתיים 'לשריין' לעצמו מקום בישיבה אחרת שמה אכן לא יתקבל בפוניבז'.

הבחור דידן כסס צפרניו בהמתנה למענה מהישיבה המיוחלת ומשהסיק מתוך הרמיזות שקיבל מ'למעלה' בפוניבז' שכנראה איננו מן המתקבלים, החליט להיבחן גם בישיבת בגרודנא.

המבחן בגרודנא נערך בתחילת חדש אב. ראש הישיבה הגאון רבי דב צבי קרלנשטיין התפעל מאוד מהנבחן והביע סיפוק רב מרמתו.

ההתפעלות היתה כה גדולה עד שהרב חרג ממנהגו ושאלו את הנער ישירות 'התבוא לישיבתנו בפתחת שנת הלימודים בחדש

אלול השנה?'

השיב הבחור בשפל קול: 'אם לא יקבלוני בפוניבז'... הרב הגיב מיד, מוחה על כבוד התלמיד המופלג, 'למה 'אם לא'...?'

הנער שתק במבוכה.

הגאון הרב קרלנשטיין שב והתקומם 'למה שלא יקבלוך בפוניבז'?

לא נחה דעתו של ראש ישיבת גרודנא עד שיצא בכבודו ובעצמו אל העיר בני ברק, שמה נכנס להג"ר אברהם כהנמן נשיא ישיבת פוניבז' ובקשתו בפיו לטובת הבחור הנזכר, ולא אבה לצאת משם עד שהובטח לו שהלה מתקבל לפוניבז'.

עובדה נפלאה זו של נשיאה בעול עד הקצה משתלבת בחן עם המעשה הבא:

מעשה בתלמיד מיישיבת גרודנא באשדוד שהיה כבר בגיל ה'שידוכין' וקיבל הצעה אודות בת ממשפחה מהעיר תל אביב.

אביו של הבחור שהיה קרוב אצל הרב שך עשה את פעמיו ועלה אל הקודש בבני ברק להתייעץ עם ראש ישיבת פוניבז' אודות השידוך המדובר.

בתשובתו נקב הרב שך בשם של רב מסויים מהעיר תל אביב, באומרו שכדאי לברר אצלו אודות הנערה ומשפחתה.

המשפחה עשתה כעצת ראש הישיבה, ואכן ביררה אצל אותו רב והתרשמה ממנו עמוקות לטובה בנוגע להצעה האמורה. ואף שאחר הביור היה הדבר קרוב לחיוב נכנס הבחור לרבו הגרד"צ ושאלו לדעתו. השיב ראש ישיבת גרודנא כך: לפי כתובת המשפחה האמורה, אני מניח שהרבי מסדיגורא שבת"א מכיר את הבית הזה היטב, אי לכך, הציע הרב קרלנשטיין על אתר, באחד הימים הקרובים אכנס אליו ואברר אצלו את כל הנדרש בעזרת השם.

בינתיים הוצעה הצעה נוספת לבחור הנזכר, ומכיון שההצעה הקודמת עודה מתמהמהת, ממתינה לביורו אצל הרבי מסדיגורא וכנ"ל, לפיכך החליט המיועד לגשת להצעה השניה, הצעה זו עברה לשלב המעשי ואף הזוג נפגש כבר פעם אחת.

ביום המחרת נכנס הבחור באקראי ללא שום כוונה מוגדרת לחדר ראש הישיבה, ומשהבחין בו ראש הישיבה, האיר פניו אליו וסח לו שאמש נסע במיוחד לת"א לבית האדמו"ר מסדיגורא וחקר ובירר אצלו על המשפחה הנזכרת...

לכשהבחין הגרד"צ שהדם אזל מפני הבחור הניצב לפניו ושיניו דא לדא נקשן, נחרד בשאלה על מה ולמה.

הנער במבוכתו סיפר שלמעשה הם מנסים עכשיו משהו אחר, וכי כבר אתמול הוא נפגש...

הגיב ראש הישיבה באחת: 'דף חדש. בוא נדון בדבר החדש'. ולא הניח לבחור להוציא אפילו מילה אחת של התנצלות...

ראש הישיבה שב וחתם בנחת: 'דף חדש'!...

(אפשר לתקן - סיפורי רבי שלמה הופמן)

ר' אליהו יצא לתפילת המנחה כמנהגו מדי יום, ועבר ליד בית כנסת הזומה בשכונת רוממה בירושלים. מחוץ לבית הכנסת ניצב דוכן לא קטן, שמעליו התנוסס שלט מאיר עיניים, זועק בצבע אדום בוהק: 'ההגרלה מחר!'. ר' אליהו עצר, החל מפשפש בכיסיו..

מזוזה, הגרלה, זכייה...

באפשרותו. תמיד היה נוהג לומר 'בלי נדר, לכשירחיב...', מבטיח לעצמו כי כשתבוא הרווחה והברכה במצבו הכספי, אז ישתדל לתמוך במוסדות התורה ככל יכולתו... אך הפעם, באופן מוזר וחריג מאוד, נעצר על יד הדוכן. היה זה מוסד תורני נודע, שערך התרמה משולבת בהגרלה על דירת חמישה חדרים, בשכונת הר נוף בירושלים.

עד היום ר' אליהו אינו יודע להסביר למה, אבל זה מה שעשה: עצר בצד הדרך, החל מפשפש בכיסיו, שולה משם שקל ועוד שקל, עד שהגיע לעשרים וחמשת השקלים הדרושים לרכישת הכרטיס. הוא מיהר להעבירם לידי המתרים, ומילא בספח פנקס ההגרלה את שמו ומספר הטלפון שלו... לא ברור למה עשה כך ר' אליהו, ברור רק מה קרה אחר כך.

למחרת היום, בשעת ערב מאוחרת, צלצל הטלפון בביתו. מעבר לקו נשמע קולו של רואה חשבון מכובד, שבטון עמוק וכבד הודיע לו כי הוא הוא הזוכה המאושר בדירת חמישה חדרים בשכונת הר נוף בירושלים! ההלם לנוכח ההודעה המשמחת אינו ניתן לתיאור. ר' אליהו אחז את שפופרת הטלפון, ולא הצליח להוציא מילה מפיו - אפילו לא להודות... עד שר' אליהו התאושש, נשימתו חזרה אליו, והוא הצליח להודות בהתרגשות רבה על הזכייה הגדולה...

דקות ארוכות התהלך ר' אליהו בתחושות הלם, תדהמה, אושר ושמחה, משולבות זו בזו, ואינו מוצא מקום להכילן. הן רק עד לפני כמה שעות היה שוכר של מחסן קטן, ועתה - ברגע אחד - הוא בעל הבית של דירת חמישה חדרים בשכונה מבוקשת!! איך זה קרה? למה פתאום רכש את הכרטיס? מה גרם לו לזכייה הגדולה? ואז הוא נזכר. שעות בודדות לפני רכישת הכרטיס ששינה את חייו, התקין בביתו מזוזה חדשה! הוא מיהר להתקשר לחבר שהעניק לו את דמי המזוזה, לספר לו כי הסגולה עבדה במהירות הבזק, שינתה את חייו באורח פלאי במהירות שיא. עד היום יושב ר' אליהו במרפסת הנוף המרווחת הצופה להרי ירושלים, מודה לבורא עולם שזיכה אותו בנחלה כזו, ורץ לנשק את המזוזה היקרה, שהביאה בכנפיה נס פלאי כל כך, ישועה מבוקשת ויוצאת דופן...!

(אור שרה)

מספר הרב אשר קובלסקי שליט"א:

כל ימיו היו חייו של ר' אליהו מסכת ארוכה של עוני ודוחק, עד לנקודה אחת בה התהפך הגלגל. מצעירותו, התאמץ מאוד לפרנס את משפחתו, אך כל מאמציו לא עלו יפה. את חלק הארי מהכנסתו גזלה שכירות הבית בו התגורר, שלא היה אלא בית קטן וצפוף, אך ליותר מכך - לא היתה לו יכולת כלכלית. הבית התנהל בעוני ודוחק רב, כך שכל רעיון על מעבר לדירה נורמלית ונאה - היה כעין חלום רחוק, חסר סיכוי שיתגשם...

חבר שראה בעונו של ר' אליהו, ועקב אחרי מאמציו לשפר את המצב, הציע לו ביום מן הימים: 'ראה נא, כבר ניסית את כל דרכי הפרנסה, ונראה כי משהו חוסם בעדך. אולי כדאי שתרכוש מזוזה חדשה ותקבע אותה בפתח ביתך? אולי מזוזה חדשה, כשרה ומהודרת, תביא בכנפיה את הברכה המיוחלת?'. 'דברי טעם אתה אומר', השיב ר' אליהו לעומתו, 'האמפתיה שלך נוגעת ללב, אך עצתך אינה ברת ביצוע. לצערי - עלות רכישת מזוזה היא הרבה מעבר ליכולתי הכספית, מי כמוך יודע שאין לי סכומים כאלה!' - אמר בצער...

'ניחא, אני בטוח שזו השקעה כדאית', אמר החבר בהשתתפות ומתוך רצון כנה לסייע. 'הנה לך סכום כסף, צא ורכוש לך מזוזה חדשה, כשרה ומהודרת. התקן אותה בפתח ביתך, ומי יתן' - נשא עיניו לשמים - 'כי המזוזה החדשה שבפתח ביתך תפתח לך את שערי השפע, ותביא בכנפיה בשורות טובות של ברכה ופרנסה!'.

למחרת היום, נרגש מהמחווה ומהמצוה גם יחד, עמד ר' אליהו בפתח ביתו, מזוזה מהודרת בידו האחת ופטיש כבד משקל בידו השנייה. בהתרגשות אין קץ, כשדמעות לחות זולגות מעיניו, הטיב את המזוזה למשקוף הבית וקבע אותה בעיניים עצומות למחצה, כשפיו ממלמל תפילה נרגשת...

בשעה מאוחרת יותר, יצא ר' אליהו לתפילת המנחה כמנהגו מדי יום, ועבר ליד בית כנסת הזומה בשכונת רוממה בירושלים. מחוץ לבית הכנסת ניצב דוכן לא קטן, שמעליו התנוסס שלט מאיר עיניים, זועק בצבע אדום בוהק: 'ההגרלה מחר!'. מעודו לא נעצר ר' אליהו ליד דוכנים כאלה, הכסף שברשותו ספור ומדוד, ונכון שחשוב כל כך לתרום למוסדות תורה וחסד, אך כרגע - הדבר אינו

הם יוצאים מפתח הבית אל הגינה היוקרתית ומתקדמים לעבר שער היציאה המוביל לרחובה של עיר. מרצפות בסגנון עתיק בולעות את פסיעותיהם וכדי חרס מלבבלים מתבוננים בהם כזקיפים דוממים משני צדי השביל. 'לב יהודי חם יש לו לקלוסמן הזה, אה?', מתפעל נפתלי באוזני איצ'ע חברו, 'לא להאמין שהוא לא אחר מ...'

לדעת לשתוק

"הו", נדלק איצ'ע כנר קלוע של הבדלה "זה מה שבאתי לספר לך; תשמע, אין לך מושג באיזה קמצן מדובר. חיים הלזה פשוט לא מסוגל להיפרד ממצלצלי האהובים. אני אומר לך, זה כמעט משהו כרוני, גם אחרי שכנועים מפרכים הוא בקושי רב חילץ מכיסו מספר חד סיפרתי של דולרים, וגם זה כשהוא מחמיץ את פניו כמלפפון היוצא ממימי כבישתו, משאיר אותי בהרגשה של טרדן שמוטב שלא היה בא לעולם". איצ'ע מסכם את תסכולו בזעף - "תאמין לי שחבל מאוד שהוא לא למד קצת את גינוני הצדקה מאביו הנדיב".

"ככה?!" מתפלא נפתלי לשמע הידיעה, "במילים אחרות אתה אומר שהתפוח נפל ממש רחוק מהע - - -".

רחש נשמע מאחוריהם!

הם מסתובבים בבהלה.

הוא עומד שם, חיוך עייף של בא בימים, עיניים פיקחיות וזקן לבן כשלג משתפל על חליפתו המהודרת. זה הוא ולא אחר - ר' יהושע קלוסמן!

אבוי! הוא שמע???

איצ'ע ונפתלי מפלבלים בעיניהם סביב, מחפשים אחר חלקת קבר כלשהוא שיש בו כדי להיקבר בתוכו. גם במחיר ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר.

"צדיקים, בדיוק יצאתי למנחה", פונה אליהם ר' יהושע כמתנצל, ומיד שואל בחיוך מר, "אז מה עוד אפשר לשמוע ממכם על בני היקר חיימק'ה?..."

השניים מסמיקים כעגבנייה שבושלה כל צרכה, הרחוב מסתחרר סביבם במחול מטושטש. איצ'ע חופן את ידו האחת בשנייה, ממעך את אצבעותיו כאילו שייך הדבר שיתמעכו. נפתלי מצדו ממרט מזקנו השחרחר שערות ומשליכן ארצה במבוכה.

במקום לבקש מהם את הצ'ק הטרי כדי לקורעו לגזרים נרגזים - מפטיר אליהם הנגיד בקול רך: "שמעו נא ידידי. הבעיה היא לא אני. ישנה בעיה עצומה הרבה יותר..." האברכים הנבוכים מרימים אליו את מבטם, אינם יורדים לסוף דעתו, והוא ממשיך, "אני בסך הכול אביו הקטן של חיים, ואני שמעתי רק חלק מן השיחה שלכם. אבל ישנו אבא אחד גדול יותר, והוא לצערי שמע את כל השיחה, מהחל ועד כלה, מהאבא הזה אתם אמורים להתבייש הרבה יותר", הוא עוצר לרגע של התבוננות ואז מסיים, "ועוד

פאר והדר שולטים בטרקלין רחב הידיים. וילונות משי רקומים ביד אמן משתלשלים לאורך הקירות. התקרה האקוסטית עוצרת נשימה בעיצובה המפעמים ופסים כסופים החוצים את פינותיה פולטים משב מיזוג צונן אל המרחב. נברשת בדולח כבדה תלויה מעל השולחן המגולף, זורקת נגוהות מנצנצות לכל עבר. סביב לשולחן נועדים בעל הבית האמיד ושני אורחיו, מתרווחים על כיסאות עץ הבוק המרופדים יתר על המידה.

הנגיד ר' יהושע קלוסמן, בעל הבית, מאזין בקשב לדבריהם של העסקנים איצ'ע ונפתלי שהגיעו להתרימו למען עניי קהילתם. הישיש טוב-הלב שומע באורך רוח את תיאוריהם המצערם על דוחקם של המשפחות הברוכות, מהנהן בהבנה ובהשתתפות כשהוא מעביר מפעם לפעם יד מלטפת על צחור זקנו היורד לו על פי מידותיו. בסופה של שיחת התרמה מוצלחת הוא שולף פנקס מלבני ורושם כלאחר יד צ'ק נכבד ביותר, הרבה מעבר למה שפיללו השניים. הם קמים ממקומם בקידה, אוספים את הצ'ק ברעד ומודים בחמימות לר' יהושע, מברכים אותו בכל נוסחאות ברכה שרק עולות על לשונם המצחיחה מהתרגשות.

הם יוצאים מפתח הבית אל הגינה היוקרתית ומתקדמים לעבר שער היציאה המוביל לרחובה של עיר. מרצפות בסגנון עתיק בולעות את פסיעותיהם וכדי חרס מלבבלים מתבוננים בהם כזקיפים דוממים משני צדי השביל.

"לב יהודי חם יש לו לקלוסמן הזה, אה?", מתפעל נפתלי באוזני איצ'ע חברו. "כן, אין מה לומר, נדיב לב אמיתי", משיב איצ'ע. הם עוברים את השער, מתחככים בעל כורחם בזמורות הפרחים המטפסות על סלסולי הסורג, יוצאים אל הרחוב.

"לא להאמין שר' יהושע זה הוא אינו אחר מאשר אביו של חיים קלוסמן", אומר איצ'ע לאחר שהם מתרחקים מעט מן האחוזה.

"חיים קלוסמן?" תוהה נפתלי, "לא שמעתי את השם הזה מעודי. הוא בן של ר' יהושע? אתה מכיר אותו? מהיכן?"

"הייתי אצלו בעבר כמה פעמים לשם התרמה. הוא גם כן עשיר לא קטן, אולי אפילו יותר מאבא שלו". איצ'ע פוסע לאט, מהרהר תוך כדי נאום, "בא נגיד ככה" - הוא מקצר - "מה שבטוח שהוא אינו מתעניין כמונו בזמני פתיחה של גמחיים, וגם לא של מכירות עודפים או ביסקוויטים פגומים".

"ומה כל כך מוזר בכך שהוא בנו של יהושע?" מקשה נפתלי בהגיגון.

ותחשבו על כך שהוא שמע את כל הדיבורים האסורים שלכם על בנו חיימק'ה קלוסמן. כמה מביך. כמה מביש..."
(דרכי חיים - לוח מתמידים)

משהו, אני נתתי לכם רק צ'ק אחד, וזו מבוכה לא קטנה עבורכם עכשיו, אה? אבל האבא ההוא הגדול, נתן לכם הרבה יותר, הוא מחיה אתכם ומקיים אתכם מיום הגיעכם אל העולם ועד היום. נו,

אסתמה פוגעת בעיקר בריאות, ועלולה לגרום לתסמינים הכוללים שיעול, לחץ בחזה, קוצר נשימה או נשימה מהירה

על הגורמים לאסתמה וכמה דרכים לטפל ביעילות

התסמינים של אסתמה אלרגית אצל ילדים בדרך כלל עדינים יותר, אבל הורים עדיין צריכים לבדוק ליתר בטחון, אם יש סימפטומים כמו שיעול או קשיי נשימה כלשהם.

בדיקת אלרגיה - לדברי ד"ר פרסל, בדיקת אלרגיה יכולה לעזור לקבוע מה גורם לה. לאחר שאסתמה אלרגית מאובחנת, זיהוי והימנעות מהטריגרים שלה יעזרו לשלוט בתסמינים.

כדי להפחית אלרגנים בבית, מומלץ להשתמש במסנן חלקיקי אוויר כדי להפחית חומרים מגרים הנישאים באוויר. להשתמש בכיסויים מיוחדים כדי למנוע אבק על המצעים. לנקות רצפות ומשטחי מטבח באופן קבוע. להיפטר מכל עקבות או צורות של עובש. ד"ר פרסל ציין, כי החדשות הטובות הן, שטיפולי האסתמה האלרגית הקיימים כיום, במיוחד תרופות ומשאפים, יעילים, קלים יחסית לשימוש ויש להם מעט תופעות לוואי.

(המודיע כ"ד בסיון תשפ"ג)

ישנן דרכים רבות שבהן ניתן לטפל במצב האלרגי שמשבש את אורח החיים. להלן, מספר גורמים סביבתיים שעשויים לעורר אסתמה והדרכים לטפל בהן ביעילות.

גורמים סביבתיים - ד"ר רונלד פרסל, מומחה לאלרגיה מקליבלנד, הסביר, כי אסתמה אלרגית היא הסוג הנפוץ ביותר של אסתמה ונגרמת מגורמים סביבתיים. "כאשר תסמיני אלרגיה משתלבים עם אסתמה, המצב ידוע כאסתמה אלרגית, והיא גורמת לדרכי הנשימה להצר בכל פעם שאדם שואף אלרגן".

אדם עם אסתמה אלרגית צפוי לסבול מתסמיני נזלת אלרגית ותסמיני ריאות בו זמנית, לדברי ד"ר פרל. נזלת או שפעם משפיעות על האף והסינוסים ועלולות לגרום לתסמינים הכוללים התעטשות, גודש וגירוד בעיניים ובאף.

אסתמה פוגעת בעיקר בריאות, ועלולה לגרום לתסמינים הכוללים שיעול, לחץ בחזה, קוצר נשימה או נשימה מהירה.

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוסי' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

גיטין דף מ

מה אמר הרה"ק ר' אהרן מבעלז ליהודי שפגש לאחר עשרות שנים?

כשרבו הניח לו תפילין

ר' שלום פויגל כתב לו קוויטל ונכנס למרן. מיד כשנכנס שאל אותו מרן: 'די היטס וואס איך האב דיר געזאגט? - אתה שומר על מה שאמרתי לך?'

וסיפר לי הנ"ל שהרגיש שהוא עומד להתעלף, כיון שכאשר נכנס בתור בחור שנים רבות קודם המלחמה ומרן כלל לא הכירו ולא את משפחתו, ועתה כשבא, מרן אפילו לא הסתכל בפניו אלא מיד פנה ואמר לו את מה שאמר, ובודאי שמאז השתנה לגמרי והתחיל לשמור שבת ולהניח תפילין".

[פארות א' עמוד תק"ס, מפי הרה"ח ר' יצחק לנדאן]

"סיפר לי יהודי שהוא היה יתום ורצה לנסוע למונטריאול עוד לפני המלחמה. אמו ביקשה ממנו שיסע לבעלזא להרה"ק רבי אהרן זי"ע ז"ל ולהיפרד ממנו.

נסע ונכנס למרן. אמר לו מרן שישמור שבת ושיניח תפילין, מרן לא הכיר אותו מקודם. לאחר מכן נסע למונטריאול. בתחילה שמר את דברי מרן אך במשך הזמן ירד ל"ע מן הדרך והפסיק לשמור על ציווי מרן.

אחרי שנים רבות, הגיע לארץ ישראל והחליט להיכנס למרן. נסע לתל אביב ובא לבית מרן.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו' 'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם צריך לעמוד בפני ספר תורה פסול?

בקדושת ספר כשר; ולמעשה נוהגים לעמוד מפניו. וכן נוהגים לעמוד בעת שהחזן עומד ומחזיק את ספר התורה בידיו - כגון באמירת 'אֵל מלא רחמים' ו'ברכת החודש' למנהג בני אשכנז - ובעת שארון הקודש פתוח.

[משנ"ב קמו, יז, ושעה"צ יח; בו"מ דרשו, 17, 18 ו-22]

בעת שמוליכים ספר תורה צריך לעמוד מפניו עד שיניחוהו במקומו - בארון הקודש או על הבימה, או יִשְׁבוּ עמו, או עד שיֵעָלֵם מעיניו. ויש שכתב שחייב זה הוא מדאורייתא. וספר תורה פסול - יש שכתב שאין חובה לעמוד מפניו, ויש שכתב שקדושתו

מדוע נוהגים רבים לעמוד בשעת קריאת התורה ואחרים מקפידים דווקא לשבת?

לקריאה, צריך לשבת. ובעת אמירת 'פָּרְכוּ' ועניית 'ברוך ד' המבורך' צריך לעמוד, אך בעת שהעולה אומר את ברכות התורה אין צורך לעמוד. והנמצא במקום שכולם יושבים - נחלקו הפוסקים אם רשאי לעמוד.

[שו"ע קמו, ד, משנ"ב יז-יט, ושעה"צ כ; בו"מ דרשו, 15 ו-28]

מן הדין מותר לשבת בשעת קריאת התורה, וכן ראוי לעשות על פי הקבלה, ורק ה'בעל קורא', העולה לתורה והגבאי שליח הבימה, חייבים לעמוד. ויש שנוהגים לעמוד, בדומה למעמד הר סיני שבו עמדו בני ישראל. ומי שהעמידה מפריעה להאזנתו

במה צריך להזהר כשחוגרים את האבנט לספר התורה?

באבנט, יש להזהר בעת חגירת האבנט שלא לנגוע ביריעות, אך אם לא ניתן לחוגרו ללא נגיעה ביריעות, אין איסור בדבר. ויש שהחמירו שלא לנגוע ישירות גם בעמודי ספר התורה (המכונים 'עצי חיים'), אך להלכה הדבר מותר.

[שו"ע קמו, א, ומשנ"ב א-ב; בו"מ דרשו, 1, 2 ו-4]

אסור לנגוע ישירות ביריעות ספר התורה, משום כבוד הספר; ובמקרה שמוכרח לנגוע בהן, ואינו יכול לחצוץ בטלית או בבגד, ולא לעטות כפפות על ידיו - אין איסור בדבר, אך ראוי שיטול את ידיו תחילה. כמו כן, למנהג בני אשכנז שחוגרים את הספר

* מעת שפותחים את ספר התורה לקריאה, אסור לדבר אפילו בדברי תורה. ורבים מן הראשונים מתירים לימוד תורה בתנאים מסוימים; אך ראוי שלא להקל, ויש אומרים שאסור להקל.
* איסור הדיבור בשעת קריאת התורה קיים גם בין העליות. ואף לימוד תורה אסור, מחשש שמא ימשך לימודו גם בשעת הקריאה; ויש מתירים ללמוד.
* מי שלא שמע אחת מהמילים בקריאת התורה - יש אומרים שלא יצא ידי חובה, וצריך לשמוע בשנית; ויש חולקים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

לא אמרת 'ותן טל ומטר' בקיץ, אך גם לא אמרת 'ותן ברכה' - האם יצאת ידי חובה?

ברכה", יצא ידי חובה. ואם נזכר לאחר שאמר "מברך השנים", ישוב לתחילת 'ברכת השנים'; ואם סיים את התפילה, אף שטרם פסע לאחור, ישוב ויתפלל. ואם אמר "ותן טל" ללא "ומטר" - יצא; ואם לא אמר "ותן טל ומטר" ולא "ותן ברכה" - לא יצא.
[שו"ע קיז, ג, משנ"ב יד, וביה"ל ד"ה אם; בו"מ דרשו, 15, 17 ו'18]

מי שטעה ואמר בימות הקיץ "ותן טל ומטר לברכה" - אם נזכר לפני שאמר "ברוך אתה ה'", ישוב לתחילת הברכה, ואם נזכר לאחר שאמר "ברוך אתה ה'", יאמר "למדני חוקיך" וישוב לתחילת הברכה; ובשני מקרים אלו - אם שב ואמר רק מהמילים "ותן

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666